

مقدمه

کشت گوجه‌فرنگی یکی از بهترین گزینه‌ها برای باغچه و گلخانه می‌باشد. برای کشت گوجه‌فرنگی‌های سالم، باید بدانید که چگونه می‌توانید بیماری‌های شایع گوجه‌فرنگی را تشخیص دهید. تشخیص زود هنگام بیماری گوجه‌فرنگی، ممکن است به شما اجازه دهد تا زمان کافی برای اقدام جهت حفاظت از باقیمانده محصول گوجه‌فرنگی خود در اختیار داشته باشید.

لکه‌برگی خاکستری

عامل بیماری: *Stemphylium solani*

بیماری فقط روی برگ خسارت ایجاد می‌کند. ابتدا برگ‌های پیر مورد حمله قرار می‌گیرند و لکه‌های کوچک قهوه‌ای تا سیاه رنگ روی آنها ظاهر می‌شود. مراکز این لکه‌ها به صورت خاکستری رنگ در می‌آید که بعداً این قسمت خاکستری رنگ می‌افتد و سوراخ‌هایی را در برگ به وجود می‌آورد. لبه برگ‌ها و زرد شده و برگ‌ها نهایتاً خشک شده و ریزش می‌کنند (شکل ۱). شرایط گرم و مرطوب برای بیماری مطلوب است.

شکل ۱- آثار خسارت ناشی از *Stemphylium solani*

مدیریت

۱- کاهش رطوبت محیط و افزایش جریان هوادهی شاخ و برگ به منظور خشک نگهداشتن سطح شاخ و برگ، چون بیماری در شرایط خشک توسعه کمتری دارد.

۲- رعایت اصول بهداشت زراعی از جمله حذف بوته‌های بیمار، معدوم نمودن بقایای گیاهی و کنترل علف‌های هرز

۳- مدیریت آبیاری گلخانه و در صورت امکان استفاده از آبیاری قطره‌ای

۴- سموم مؤثر روی لکه موی احتمالاً روی این بیماری نیز مؤثرند.

آنتراکنوز

عامل بیماری: *Colletotrichum coccoides*

علائم مربوط به آنتراکنوز (خال سیاه) بیشتر روی میوه‌های رسیده دیده می‌شود. لکه‌های روی میوه دایره‌ای شکل و کمی فرورفته بوده و بافت مرکزی لکه‌ها به رنگ سیاه دیده می‌شود (شکل ۲).

شکل ۲- نمونه‌ای از آثار خسارت ناشی از *Colletotrichum coccoides*

لایه زیرپوست میوه ممکن است سفید رنگ و خشک شود. در حالی که عامل بیماری به ریشه حمله کند بیماری را خال سیاه می‌نامند و این نام به خاطر ایجاد سختینه‌های کوچک سیاه رنگ روی ریشه‌ها می‌باشد

که حتی بدون ذره‌بین هم قابل مشاهده است. پوست‌اندازی و ریزش ریشه‌های فرعی در بوته‌های آلوده از علائم اصلی بیماری است.

مدیریت

- ۱- تهیه بذر سالم و عاری از بیماری، چون بیماری بذرزاد بوده و به راحتی با بذر منتقل می‌شود.
- ۲- ضد عفونی خاک با سموم تدخینی؛ بهتر است خاک هر دو سه سال یک‌بار ضد عفونی شود.
- ۳- اجتناب از آبیاری بیش از حد
- ۴- کنترل مناسب و مرتب علف‌های هرز
- ۵- برداشت به موقع میوه‌ها و نیز معدوم نمودن میوه‌های آلوده در کنترل بیماری مؤثر است.
- ۶- به قیم بستن گیاهان و مالچ‌پاشی به کاهش خسارت کمک می‌کند.
- ۷- سمپاشی به محض ظهور اولین علائم بیماری روی میوه با استفاده از سموم مناسب.

منبع

قادری، رضا (۱۴۰۰). گلخانه از دیدگاه یک گیاه‌پزشک (چاپ اول). شیراز: انتشارات مرجع علم.

